

Øvre- og Nedre Tunhovdfjorden fiskeforeninger
v/ Tor Egil Rotegård og Eirik Solheim
rotega@online.no
eirisolh@online.no

Tunhovd, 24.09.2025

Norges vassdrags- og energidirektorat
nve@nve.no

Høringsuttalelse om konsesjon for opprustning og utvidelse av Noreverkene, ref. saksnummer 202510083

Det vises til høringsbrev fra NVE datert 26.05.2025 (ref. 202510083-4), om søknad fra Statkraft Energi AS om tillatelse til å oppgradere dagens kraftverk Nore I og Nore II i Nore og Uvdal kommune.

De to fiskeforeningene Øvre Tunhovdfjorden og Nedre Tunhovdfjorden organiserer og representerer 55 stk. rettighetshavere i Tunhovdfjorden. Vår interesse er å ivareta fiskebestandene i Tunhovdfjorden og annet naturmangfold rundt fjorden. Dette for fremme av fiskeressursene som grunnlag for næring og friluftsliv.

I nasjonal sammenheng har Tunhovdfjorden en unik stamme av storvokst ørret og en god røyebestand. Bestanden er sterkt negativt påvirket av eksisterende regulering og vannkraftutbygging. Bestandene har imidlertid fortsatt av en kvalitet som tiltrekker seg svært mange fiskere. De to fiskeforeningene selger rundt 2.500 fiskekort årlig. En stor del av dette er knyttet til isfiske. Fritidsfisket og da spesielt isfiske utgjør en særdeles viktig ressurs for ivaretagelse av annen næringsvirksomhet i området. Dette være seg utleie av overnatting, dagligvarehandel, servering, utvikling av fritidsbebyggelse mm. Ringvirkningene av fisketilbudet er slik store og helt avgjørende for lokalmiljøene i Tunhovd og Øygardsgrend.

Fiskeforeningene vurderer at forslag om Nytt Nore 1 kraftverk vil ha svært negative konsekvenser for fiskebestandene i fjorden. Dette sammen med negativ endring av isforhold vil kunne medføre stort bortfall i mulighet til fritidsfiske. De negative ringvirkningene av dette vil være formidable og ødeleggende for både friluftsliv og næringsvirksomhet i området. Fiskeforeningene alene vil kunne miste årlige inntekter på flere hundre tusen kroner årlig. Ringvirkningene og tapte inntekter for næringslivet vil beløpe seg til flere millioner årlig og ha langsiktige negative effekter. Dette er ikke vurdert eller belyst i søknad eller i konsekvensutredningene.

Valg av løsning for nytt kraftverk

Ved valg av nytt kraftverk må alternativ 2 velges, dvs. bygging av nytt Nore I og nytt Nore II. Alternativ 1 med nytt Nore kraftverk og Rødberg pumpe støttes ikke.

- Vi vil på det sterkeste anbefale at planene om nytt Nore kraftverk og Rødberg pumpe ikke anbefales bygd/gjennomført. Dette vil være veldig negativt for magasinene Pålsbu og

Tunhovd, og øker slukevnen med 67 %. Magasinene med denne endringen vil ødelegge for fiske- og gyteforhold, og det biologiske mangfoldet, da det vil bli hyppigere endring av vannstand.

- Nytt Nore1 kraftverk og nytt Nore2 passer mye bedre i forhold til eksisterende magasin, og vil kun endre økningen av slukevnen med 7 % fra magasinene Pålsbu- og Tunhovdfjorden. Dette er nesten som dagens kraftverk og er mer tilpasset magasinenes kapasitet. Dette gjør at vannstanden ikke påvirkes så hurtig.
- Konklusjonen fra Norconsult er relativt tydelig, om at nytt Nore1 og 2 er det beste alternativ med minst negative konsekvenser for nærmiljøet og naturmangfoldet.
- Endrede isforhold ved alternativ 1 vil påvirke isfisket negativt. Dette forventes å få store negative ringvirkninger for næringsliv og fiskeforeningene, og med det hele lokalsamfunnet i Tunhovd og Øygardsgrend. Dette øker også fare for liv og helse, for både folk og vilt, i form av drukningsfare.
- Hvis alternativ 1 velges utbygd vil vi som rettighetshavere vurdere å kreve erstatning for tapt fiske.

Igangsetting vilkårsrevisjon

Ved bygging av nytt kraftverk må det igangsettes vilkårsrevisjon for Laagendalsvassdraget. Ny utbygging vil medføre endringer i kjøremønster mv. og en ny gjennomgang av manøvreringsreglementet vurderes nødvendig. Dette for å sikre en bedre ivaretagelse av fisk, naturmangfold, fiskeinteresser og fritidsfiske.

Det er avgjørende at vilkårsrevisjonen og konsesjonsbehandlingen blir vurdert i sammenheng, da økt effektkjøring og endret drift vil forsterke eksisterende miljøutfordringer og skape nye påvirkninger i vassdraget. Ved tørrår er minstevann kravet ved Labro ekstremt negativt for vannstanden på magasinene Tunhovd- og Pålsbufjorden.

Nytt inntak (uttappingspunkt) i Tunhovdfjorden

Det foreslås nytt inntak i Tunhovdfjorden, 5 meter lavere enn før og under dagens LRV. Dette stiller vi spørsmål til og ønsker bedre redegjørelse av mulige konsekvenser, ved endret tappereglement. Dette gir bl.a. mulighet til å tappe fjorden helt ned i framtiden, noe vi som rettighetshavere mener gir en skjellig grunn til uro. Dette må vurderes ved ny vilkårsrevisjon.

Fiskeribiologiske undersøkelser

Knut Andreas Eikland, forsker ved NINA har uttalt seg i forbindelse med fiskebiologiske undersøkelser som ble gjort i Tunhovdfjorden høsten 2024. Han har gitt et sammendrag om funnene der han påpeker at Tunhovdfjorden er kjent for sin storørretbestand. Denne regnes som svært verdifull selv om vassdraget ikke er utpekt som nasjonalt storørretvassdrag.

NINA gjennomførte prøvefiske i 2024, men fanget ingen ørret over én kilo, noe som ikke anses dramatisk da innsatsen var begrenset og storørret ofte er vanskelig å påvise i slike undersøkelser. Det meste av rekrutteringen skjer trolig i Pålsbu stryken, og vannføringsreguleringen fra Pålsbufjorden kan påvirke gytingen. Røyebestanden fremstår som større enn tidligere, noe som kan gi bedre byttefisk for ørret og samtidig tyde på lavere tetthet av røye. (Kilde: Norconsult, konsekvensutredning/fagrappport vannmiljø og naturmangfold i vann på vegne av NLB, 2025-03-20).

Med vennlig hilsen

Tor Egil Rotegård

Øvre Tunhovdfjorden fiskeforening

Org. nr. 969 55 1616

Tor Egil Rotegård

Eirik Solheim

Nedre Tunhovdfjorden fiskeforening

Org.nr. 923 48 6410

Eirik Solheim